

شناسه	رویه اجرایی - دستور جلسه شماره ۱	تاریخ	۱۴۰۴/۲/۱۶
عنوان	رفع ابهام از تسری نرخ ارز "مبنای" محاسبه حقوق ورودی موضوع بند ض تبصره ۱ قانون بودجه در سال ۱۴۰۴ در ارتباط با کالاهای اظهار شده در سال ۱۴۰۳ و موجود در اماکن گمرکی		
مرجع طرح	کمیسیون گمرک اتاق ایران		
شرح دستور	در قانون بودجه سال ۱۴۰۴، دولت در تلاش است تا با اتخاذ سیاست‌های ارز چندنرخه در حوزه تجارت خارجی، از تولید داخلی حمایت کند، طبق آنچه دولت اعلام کرده است و مطابق بند ض تبصره ۱ قانون بودجه در سال ۱۴۰۴ نرخ ارز "مبنای" محاسبه حقوق ورودی به استثنای کالاهای موضوع بند خ تبصره ۲ این قانون که برمبنای نرخ ترجیحی واحد محاسبه می شود براساس میانگین نرخ ارز مرکز مبادله طلا و ارز در اسفند ماه ۱۴۰۳ می باشد. به عبارت دیگر در سال ۱۴۰۴ دو نرخ ارز مبنای محاسبات گمرکی قرار خواهد گرفت که شامل نرخ ارز محاسبه حقوق ورودی دارو و مواد اولیه و ملزومات پزشکی، شیرخشک اطفال بر اساس نرخ ترجیحی و نرخ ارز مبنای محاسبه حقوق ورودی برای سایر کالاهای براساس میانگین نرخ ارز در اسفند ۱۴۰۳ در مرکز مبادله طلا و ارز می باشد. (تغییر نرخ ارز محاسباتی از ۲۸۵،۰۰۰ ریال به ۶۸۱،۹۵۹ ریال برای هر دلار آمریکا). از سوی دیگر بند د ماده ۱ قانون امور گمرکی در تعریف حقوق ورودی اشعار می‌دارد: حقوق گمرکی معادل چهار درصد "ارزش گمرکی کالا" به اضافه سود بازرگانی که توسط هیأت وزیران تعیین می گردد به علاوه وجوهی که به موجب قانون، گمرک مسؤول وصول آن است و به واردات قطعی کالا تعلق می‌گیرد ولی شامل هزینه‌های انجام خدمات نمی‌شود. همچنین طبق ماده ۱۴ ق.ا.گ ارزش گمرکی کالای ورودی در همه موارد عبارت است از ارزش بهای خرید کالا در مبدأ به اضافه هزینه بیمه و حمل و نقل (سیف) به اضافه سایر هزینه‌هایی که به آن کالا تا ورود به اولین دفتر گمرکی تعلق می‌گیرد که از روی سیاهه خرید یا سایر اسناد تسلیمی صاحب کالا تعیین می شود و براساس برابری نرخ ارز اعلام شده توسط بانک مرکزی در روز اظهار است. لازم به ذکر است با تغییر نرخ ارز مبنای محاسبه ورودی از ۲۸۵،۰۰۰ ریال به ازای هر دلار و معادل آن به سایر ارزها به میانگین نرخ ارز مرکز مبادله طلا و ارز در حوزه کالاهای مشمول در سال ۱۴۰۴ "افزایش حقوق ورودی" مشاهده می گردد؛ لیکن دستگاه مجری (گمرک ج.ا.) در نحوه اجرای حکم قانون بودجه در خصوص نرخ ارز محاسبه مبنای حقوق ورودی کالاهایی که در سال گذشته مطابق ماده ۱۴ ق.ا.گ به نرخ ارز اعلامی توسط بانک مرکزی در (روز اظهار) به گمرک اظهار شده و یا کالاهایی که در گمرک موجود بوده ولی ترخیص آن در سال ۱۴۰۴ صورت می‌گیرد، ابهام دارد و این ابهام باعث اتخاذ رویه‌های مختلف و سرگردانی صاحبان کالا و اختلال در ترخیص کالاها شده است. برداشت گمرک از متن بند ض تبصره ۱ قانون بودجه این است که در سال ۱۴۰۴، ماده ۱۴ قانون امور گمرکی نسخ ضمنی شده و نرخ اعلامی در قانون بودجه مبنا و ملاک محاسبه است، بنابراین گمرک در نظر دارد تا حقوق ورودی کالاهایی که در سال ۱۴۰۳ اظهار شده اند و در اماکن گمرکی موجود هستند ولی ترخیص نشده اند را با نرخ اعلام شده در قانون بودجه سال ۱۴۰۴ محاسبه نماید که طی مکاتباتی سوالات ذیل را از معاونت حقوقی وزارت امور اقتصادی و دارایی مطرح نموده است: - آیا نرخ ارز مبنای محاسبه حقوق ورودی، بند ض تبصره ۱ قانون بودجه سال ۱۴۰۴ است یا نرخ ارز سال ۱۴۰۳؟		

- با مدنظر قرار دادن مفاد ماده ۶ و تبصره ۲ ماده ۱۷ قانون مالیات بر ارزش افزوده، آیا مبنای محاسبه مالیات بر ارزش افزوده، نرخ ارز مندرج در بند (ض) تبصره ۱ قانون بودجه ۱۴۰۴ کل کشور می باشد و یا نرخ ارز سال ۱۴۰۳؟	
۱. مطابق ماده ۱۴ قانون امور گمرکی در تعریف ارزش گمرکی به عنوان مبنای قانونی محاسبه حقوق ورودی، مقنن تکلیف اعلام نرخ برابری ارز در "روز اظهار" را بر ذمه بانک مرکزی گذارده و قدر متیقن مخاطب قانونگذار در بند ض تبصره ۱ قانون بودجه اساساً بانک مرکزی بوده که می بایست نرخ برابری ارز در "روز اظهار" را به گمرک اعلام نماید. در این رابطه بایستی توجه نمود که بصورت معمول در همه ادوار گذشته، نرخ ارز مبنای محاسبه حقوق ورودی روزانه توسط بانک مرکزی اعلام می شده است و در واقع مخاطب حکم بند ض تبصره یک قانون بودجه، بانک مرکزی به عنوان مسئول اعلام نرخ ارز است و برای گمرک ایران از این بابت اقدامی متصور نیست. ۲. حکم یاد شده تکلیفی برای میزان حقوق ورودی در سال ۱۴۰۴ مقرر نکرده است و صرفاً تعیین نرخ ارز مبنای محاسبه را (هر زمان کاربرد داشته باشد) هدف قرار داده است. به تعبیر دیگر همانگونه که در سنوات گذشته، نرخ ارز موضوع ماده ۱۴ بصورت روزانه (و در برخی سال ها بصورت هفتگی) توسط بانک مرکزی اعلام می شده و این امر اختلالی در وضعیت اظهارنامه های تنظیمی در روزهای قبل ایجاد نمی کرده است، اکنون نیز اعلام نرخ ارز مبنای محاسبه اثری بر اظهارنامه های تنظیمی قبلی اعم از اینکه حقوق ورودی محاسبه شده، پرداخت شده یا نشده باشد، نخواهد داشت. همچنین در سال های گذشته نیز نرخ ارز اعلامی توسط بانک مرکزی موضوع ماده ۱۴ ق.ا.گ همواره مطابق با نرخ ارز معاملاتی نبوده و بر اساس مصالح دیگری انتخاب می شده است اما این انتخاب اثری بر مفهوم اعتبار نرخ برابری در روز اظهار نداشته است. تصریح ماده ۱۴ بر عبارت روز اظهار به معنای معتبر بودن نرخ انتخابی در روز تنظیم اظهارنامه است. ۳. باتوجه به اصل عطف به ما سبق نشدن قوانین، "به طریق اولی" اثر و وضع قانون لاحق نسبت به قانون سابق در نسخ قوانین مرتبط با حقوق مکتسب نیست. با تغییر نرخ ارز "مبنای" محاسبه حقوق ورودی در سال ۱۴۰۴، میزان حقوق ورودی در سال جاری "افزایش" می یابد و حکم مصرح در تبصره (۱) ماده ۶ قانون امور گمرکی مبنی بر اینکه افزایش حقوق ورودی شامل کالای موجود در اماکن گمرکی نیست و در خصوص کالاهای موجود در اماکن گمرکی در سال گذشته که تشریفات ترخیص آن به سال ۱۴۰۴ موکول شده است، اجرایی می باشد. با توجه به نحوه تعریف حقوق ورودی در بند د ماده یک قانون امور گمرکی که آن را قابل جمع با سایر وجوهی که به موجب قانون، گمرک مسئول وصول آن است؛ دانسته است، محرز می باشد که حقوق ورودی از جنس ریال بوده و با مآخذ محاسبه حقوق ورودی که عددی بدون بعد (ماهیت یا دیمانسیون) و از جنس درصد است تفاوت دارد و لذا افزایش حقوق ورودی، منصرف از آنکه معلول تغییر یا افزایش کدام یک از عناصر موثر بر آن باشد، مورد نظر تبصره ماده ۶ بوده است و نهایتاً حقوق ورودی مورد مطالبه نمی تواند بیش از حقوق ورودی سال ۱۴۰۳ باشد. ۴. در فرض نسخ ضمنی قسمت پایانی ماده ۱۴ ق.ا.گ در اعلام نرخ برابری ارز "روز اظهار" توسط بانک مرکزی مطابق با آنچه گمرک تفسیر می نماید، علاوه بر اینکه با نفوذ حکم تبصره ۱ ماده ۶ قانون امور گمرکی به کالاهای موجود در اماکن گمرکی در سال گذشته؛ تغییری در حقوق ورودی حاصل نمی شود، مشکل دیگری نیز نمود خواهد یافت و آن اینکه با تمرکز بر اینکه نرخ ارز اعلامی صرفاً در محاسبه حقوق ورودی مورد نظر است، تکلیف سایر وجوهای مورد مطالبه منجمله ارزش افزوده که به صراحت ماده ۶ قانون دائمی ارزش افزوده از حقوق ورودی تفکیک شده است نیز از این تعریف خارج شده و بنابر اصل استصحاب، بایستی براساس نرخ های قبلی مورد محاسبه قرار گیرند و این خود چندگانگی پیچیده ای را در محاسبات لازم ایجاد خواهد کرد.	ایرادات و مشکلات مطروحه

۵. با توجه به اعلام نظر قبلی معاونت حقوقی ریاست جمهوری در رابطه با مجرا بودن حکم تبصره یک ماده ۶ ق.ا.گ. در برابر احکام بودجه سالیانه، تکلیف مقرر در بند ض تبصره یک قانون بودجه سال ۱۴۰۴ نمی‌تواند به معنای نسخ ضمنی تبصره یک ماده شش قانون امور گمرکی تلقی شود.	
موضوع در جلسه کارگروه تخصصی کمیته حمایت از کسب و کار در تاریخ ۱۴۰۴/۱/۲۴ با حضور نمایندگانی از معاونت حقوقی ریاست جمهوری، وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان برنامه و بودجه، گمرک جمهوری اسلامی ایران، سازمان غذا و دارو، کمیسیون‌های تخصصی اتاق بازرگانی ایران، دیوان محاسبات کشور، اتحادیه واردکنندگان دارو و اتحادیه واردکنندگان نهاده های دام و طیور مطرح و مقرر شد تا در ارتباط با ابهامات گمرک در نحوه محاسبات حقوق ورودی از معاونت حقوقی ریاست جمهوری استعلام صورت گیرد.	جمع‌بندی جلسه کارشناسی و اقدامات صورت گرفته
نامه شماره ۱۰/۱/۹۰۱/ص مورخ ۱۴۰۴/۲/۱ به معاونت حقوقی ریاست جمهوری ارسال گردیده است.	اقدامات صورت گرفته
در راستای رفع ابهام و شفاف سازی، حل مشکل فعالان اقتصادی و جلوگیری از رسوب کالاها در گمرکات، معاونت حقوقی ریاست جمهوری به گمرک اعلام نماید که حکم مصرح در بند ض تبصره ۱ قانون موجب نسخ ماده ۱۴ قانون امور گمرکی نمی‌گردد و تنها به مفهوم اعلام نرخ ارز مبنای محاسبه حقوق ورودی مطابق با تکلیف قانون بودجه در روز اظهار طی سال ۱۴۰۴ است و همچنین حکم تبصره ۱ ماده ۶ قانون امور گمرکی مجرا می‌باشد.	پیشنهاد دبیرخانه